

Нарасналият интерес към фацелията провокира търсенето на подходящи хербициди

Автор(и): ас. д-р Мария Петрова, ИРГР Садово

Дата: 08.09.2020 Брой: 9/2020

Фацелията (*Phacelia tanacetifolia* Benth.) е едноготишно тревисто, медоносно растение от сем. Водолистни (*Hydrophilaceae*). Тя притежава прости или разклонени стъбла, които са голи или овласени, достигащи на височина от 20 до 80 см. Листата ѝ са последователни, обикновено от просто до два пъти перести. Цветовете са приседнали или на къси дръжки, събрани в охлювиден монохазий. Чашката е съставена от 5 до 8, срастнали в основата си чашелистчета, без придатъци между дяловете, гъсто овласена. Венчето по форма е дисковидно до звънесто, като дяловете се припокриват. Тичинките са по-дълги от венчето, като в основата се наблюдават придатъци. Плодът е двугнезна кутийка с две до четири семена. Център на произход на фацелията е Северна Америка, но широко се култивира в Европа и Азия. В България се отглежда на много ограничени площи (Yordanov, 1982; Bizhev et al., 2003).

Интересът към фацелията през последните години се увеличи, което провокира търсене на подходящи хербициди, които да влияят благоприятно върху добива на семена от фацелия.

През април 2018 г. в опитното поле на ИРГР в Садово е заложен полски опит с един образец Фацелия (B8E0166), с произход България. Опитът е в две рандомизирани повторения, на обща площ от 10 кв.м, с междуредово разстояние 12 см, с посевна норма от 1 кг/дка. Преди и след сеитба на културата не са използвани почвени хербициди. Изпитани са еднократно (по препоръка на производителя) три хербицида - Сиртаки КС, Селект Супер 120 ЕК и Бисмарк КС, в доза 6 мл хербицид, разтворен в 6 л вода. Третирането на посева е извършено при височина на растенията 10 см, преди да настъпи фаза бутонизация. Визуалната оценка на посева се извършва след 14 дни. Установен е добивът на семена от фацелия от третираните с хербициди площи, преизчислен за единица площ – кг/дка.

Установено е, че при третиране на посева със Сиртаки КС средният добив семена е 29,6 кг/дка. Растенията се развиват нормално и достигат обичайната си височина в границите от 50-65 см. Добивът от третираните с останалите два хербицида (Селект Супер 120 ЕК и Бисмарк КС) е с много малка разлика и не надвишава 13,3 кг/дка. В нетретираните площи поради силното заплевеляване от едногодишни и многогодишни житни, и широколистни плевели растенията от фацелия са с потиснат растеж и се характеризират с височина в границите от 15-20 см.

При високо заплевеляване на посев от фацелия от едногодишни и многогодишни житни, и широколистни плевели, без да се внасят хербициди преди и след сеитба, се препоръчва да се използва селективният хербицид Сиртаки КС, с активно вещество 360 г/л кломазон, в доза 15 мл/15 л вода на декар. Той не влияе върху вегетацията на фацелията и не оказва негативно влияние върху добива на семена.

Изучаването на дивите родственици на културните растения, като в настоящето изследване обект е фацелията, е важен приоритет в научната дейност по опазване и управление на растителните генетични ресурси с произход България. Българските материали са от особено значение за подобрителната работа с фацелията, тъй като притежават агро-биологични характеристики, съответстващи на прилаганите у нас земеделски практики и природно-климатични условия.

Още за фацелията като медоносно растение важно за опазването и управлението на растителните генетични ресурси с произход България може да научите от брой 7/2020 на списание "Растителна защита"